

Visdieven

Jeannette Tas

Samen overleven - Over samenleven

Ronald Hermsen

Een visdief op een paaltje. Voor veel mensen waarschijnlijk net zo bijzonder als een viskraam in Volendam. Maar ik stap ervoor van mijn fiets. Ooit kreeg ik een bouwpakket van een Concorde op een standaard (waarom eigenlijk?). Aan dat vliegtuig moet ik denken bij zo'n visdief en bij sterns in het algemeen. En ook aan modern ballet. Aan sierlijke vormen die toch ook scherp en afgekant zijn.

De visdief waar ik nu over schrijf, zat op een paaltje in de Molenpolder bij Maarssen. Het was mijn eerste van het jaar. Ik denk heel vaak: "Dit moet ik opschrijven, leuk voor in De Korhaan". Maar zoiets vergeet ik dan weer en weet alleen nog, dat ik iets vergeten ben wat leuk was geweest om op te schrijven. Enfin, seniorenmomentjes, ik zal u er verder niet mee vermoeien. Maar zo komt het wel, dat ik niet meer weet op welke datum mijn eerste visdiefje van dit jaar werd gezien. Het was april, dat weet ik nog wel en ook dat de grens van mei naderde.

Schots en scheef

Hij zat er fier bij, mijn 'skotstirn', zoals hij in het Fries heet. Waarschijnlijk betekent dit 'bedelstem', maar het kan ook duiden op het 'schots en scheef vliegen' van de vogel. Sterns gebruiken drie technieken tijdens het foerageren boven water. De eerste is stootduiken, waarbij ze een prooi tot zo'n 20-30 cm onder de

wateroppervlakte pakken. Verder maken ze oppervlakteduiken voor een prooi vlak onder de oppervlakte. Als derde doen ze aan dipduiken voor een prooi aan de oppervlakte en scheren over het water. Moerasssterns vliegen meestal rond en halen hun insecten uit de lucht of van vegetatie. Maar hoe sterns ook hun voedsel bemachtigen, het is altijd gracieus.

In de twintigste eeuw werd 'mijn' visdief in goede jaren nog vergezeld door bijna 50.000 broedpaartjes, tegenwoordig zijn het er op zijn hoogst zo'n 20.000. Vooral op de Wadden en in het Deltagebied, maar ook ver landinwaarts kun je ze vinden. Hij is in het verleden nogal in de problemen gekomen, o.a. door pesticiden en overbevissing van het IJsselmeer. Dit laatste zorgt vaak voor een tekort aan spiering om hun jongen te voeden, waardoor deze in magere jaren in hun ondiepe nestkuiltjes sterven van de honger. Gelukkig lijkt de soort de laatste jaren weer licht toe te nemen.

Overlevingsdrang

Als je zo'n spiering vraagt wat hij liever heeft: door de mens of door een visdief gevangen worden, dan weet ik niet of hem dat wat uitmaakt. Die spiering wil gewoon het liefst dartel rondzwemmen, wat me logisch lijkt. En dat wij diersoorten elkaar in onze overlevingsdrang in de weg zitten, begrijp ik ook. Weleens naar een programma van Sir David Attenborough of De Rijdende rechter gekeken? "Kan het ook wat minder?", hoor ik mezelf nogal eens denken.

Het overleven van ons mensen is inmiddels aardig goed geregeld, behalve dat we elkaar wat aandoen. Laten we ons wat meer gaan richten op samenleven, zowel met mensen als met spieringen en alles wat zich ertussen, eronder en erboven bevindt. Het is namelijk niet zo dat we zonder elkaar kunnen. Samenleven is het nieuwe overleven.